VARLIQ وارلیق

Dil, Ədəbiyyat, Mədəniyyət və Cəmiyyət Araşdırmaları Dərgisi
Dil, Edebiyat, Kültür ve Toplum Araştırmaları Dergisi
Journal of Language, Literature, Culture and Social Studies
İkinci Dönem. Sayı: 2026: 44(2), ss. 21-23
Telif Haqqı©Varlıq Dergisi

«سو دئییبدیر...» شاعیری‌نین آختاریشیندا

● رحمتلی حسن دمیرچی[1]

دوکتور دوزگون جنابلاری‌نین تام تورکجه‌میزده یازیلان *یولداش* آدینی داشییان درگیسی ۱۴۵۸-جی ایلده الیمه چاتدی. درگینی واراقلادیقدا «سو دئییبدیر منه اوّلده آنام آب کی، یوخ...» شعرینی باشا- باش اوخودوقدا ایللر بویو آختاردیغیمی تاپمیش اولدوم. شاعیرین آدینا باخدیقدا "م. شبسترلی" یازیلمیشدی.

شاعیری تاپماق اوچون ایکی دؤنه شبستر شهرینه گئتدیم. چوخلارینا سوروشدوم، آما تاپا بیلمه‌دیم. داها دوغروسو تانییان اولمادی.

اوچ ـ دؤرد آی سونرا عزیز یولداشیم اوستاد محمود شاطریان‌ی معالجه اوچون آلمان اؤلکه‌سینه آپارمالی اولدوق. ایلک اؤنجه ایستانبول شهرینده اؤیرنجی اولان دوکتور احد رستمزاده ایله تانیش اولدوق. ایکی گون سونرا احد بگ برلین شهرینده یاشایان و تحصیلله مشغول اولان حسین آقا اقدسی‌نین آدرسینی بیزه وئره‌رک، یولا سالدی.

برلین شهرینده بیر هفته سونرا حسین آقا اقدسی ائوینده موسیقی گئدیشاتیندا «سو دئییب دیر.....» شعرینی بیزیم اوچون اوخودو. من ده شاعیرین کیم اولدوغونو، هاردا یاشادیغینی سوروشدوم.

---

[1] حسن آذربایجان آدی ایله ده مشهور اولان بؤیوک صنعت و کولتور آدامی.

قوهوملاریمیزداندیر دئدی. اؤ بویوک اینسانین شخصیتی و کیم اولدوغونو آچیقلایاراق، آرتیردیر کی، بیر آی اولار تبریز بیلیم یوردوندا آذربایجان تورکجه‌سینی تدریس ائدیرلر. سئوینه‌رک آدرسینی آلدیم. سن دئمه، شبسترده آختاردیغیم شاعیر تبریزده یاشاییرمیش. تبریزه دؤندویوم گونون صاباحی دوکتور زهتابی ایله گؤروشوب، حسین‌ین مکتوبونو اونا وئردیم. بئله‌لیکله ۲۰ ایل سورن آردیجیل یولداشلیغیمیز باشلادی.

تخمیناً بیر ایله یاخین اونیورسیته‌ده تورک دیلینی تدریس ائتدی، سونرا کلاسلار قاپاندی. دوکتور زهتابی ایران‌ین دورومویندان آسیلی اولاراق ایران‌ی ترک ائتمک مجبوریتینده قالیر. آما تاسفله سینیری آشاندا توتوقلانیر و ۴ ایل حبسه محکوم اولور. تازا توتوقلاندا خوی شهرینه گئتدیم، چوخ چتینلیکله بیر قیسا ملاقات ائتدیم.

دوکتور زهتابی دوستاقدان آزادلیغا بوراخیلدیقدان سونرا گؤروشلریمیزین بیرینده اؤنری وئردی کی، آذربایجان ادبیاتی‌نین هوسکارلاری اوچون دیل، شعر، تاریخ اوزره هفته‌ده بیر گون اؤزل کلاسلار قورولسون. بو قیزیل سویو ایله یازیلان سؤز هامینی سئویندیره‌رک، تئزلیکله یئرینی آلیب کلاسلار باشلاندی. بو کلاسلار و یئری مسئله‌سینده بعضی ادبی توپلانتیلارین داوامیندا منیم نظریمده اولان بیر ادبی توپلانتی‌نین کیملر اولابیله‌جگینی گؤز آلتینا توتوب یادداشت گؤتورووردوم.

۱۳۷۱-جی ایلده «اوجاق» اؤنریسینی دوکتور زهتابی‌یه آچیقلایاراق، یادداشت ائتدیگیم یولداشلارین آدلارینی چکدیکده دوکتور اولدوقجا بگه‌نیب آلقیشلادی. بئله‌لیکله واختی اؤلدورمه‌دن بیرینجی ایچ اوتوروم تبریزین یاخینلیغیندا بیر باغدا گئچیریله‌رک، اؤنری بوتون یولداشلارین قبولونا دوشدو. کیملرین نه ایش گؤره‌جکلری آیدینلاشدی. او جومله‌دن قرارا گلدیک پروفسور زهتابی هر اوتورومدا اشتراکچیلار اوچون آذربایجان تاریخی حاقیندا بیلگیلر وئرسینلر. آیریجا اساسنامه یازیلماغی‌نین قراری قویولدو. بو ۱۱ نفرلیک توپلانتی سئوینجلرله باشا چاتدی. بیر نئچه اوتورومدان سونرا اساسنامه یئکونلاشاراق، «آذربایجان مدنیت اوجاغی» یاراندی و اوجاغین آیلیق توپلانتیلاری قراری قویولدو و دوام ائتدی.

۱۵/۰۳/۱۳۸۹

پروفسور زهتابی‌نین دیلینجه

خبر آلساز گیلئیلی‌یم فلکدن
کئچیب عؤمروم فیرتانالی کولکدن
ایشیق دونیا جنت کیمی یوردومدا
درد چولقادی آچیلارکن بلکدن.
دویدوم، نئچون یازیم یاساق دیل یاساق،
باشا دوشدوم یادلار قورموش کلکدن.
عؤمروم بویو قلم یاردیمیم اولدو،
کئچدیم بوتون خوش آرزیدان، دیلکدن.
قارشی دوردوم، یاد اؤنونده سینمادیم،
کئچدیم ائلین سوزگجیندن، الکدن.
خوشلوقلاری قنیم کسدیم اؤزومچون،
یازدیم- یازدیم؛ دوشمز اولدوم بیلکدن.
یاشام بویو بو سوچ قاخینجیم اولدو،
نه‌لر گؤردوم اؤد یاغدیران ملکدن.
فیتنه ملک اوزده گولدو جان دئدی،
تاریخ بویو خنجر ووردو کورکدن.
یاندیم؛ ائلین طالعینه آغلادیم،
حسرت قالدیم بیر یول گولم اورکدن.

حسن دمیرچی
۳۰/۱۰/۱۳۷۷